

NIEBIESKA KARTA – B

POUCZENIE DLA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

Co to jest przemoc domowa?

Przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- 1) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- 2) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- 3) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienia lub krzywdy moralne,
- 4) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- 5) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Kto może być osobą doznającą przemocy domowej:

- małżonek, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej, niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- małoletni – wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Najczęstsze formy przemocy domowej:

- Przemoc fizyczna: bicie, popychanie, kopanie, duszenie, bicie przedmiotami, parzenie, policzkowanie itp.
- Przemoc psychiczna: wyśmiewanie, szydzenie, lżenie, okazywanie braku szacunku, poddawanie stałej krytyce, kontrolowanie i ograniczanie kontaktu z bliskimi itp.
- Przemoc seksualna: wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi itp.

- Przemoc ekonomiczna: niezaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, ograniczanie środków finansowych, zaciąganie zobowiązań finansowych bez zgody małżonka, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej itp.
- Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej (cyberprzemoc): wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają itp.
- Inny rodzaj zachowań: niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności bądź wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków.

PAMIĘTAJ!

Prawo zabrania stosowania przemocy i krzywdzenia swoich bliskich. Jeżeli Ty lub ktoś z Twoich bliskich jest osobą doznającą przemocy ze strony osoby najbliższej, nie wstydź się prosić o pomoc. Prawo stoi po Twojej stronie! Jeżeli doznajesz takich zachowań, powiadom policję (dzwoniąc na numer 997 lub 112) lub prokuraturę.

Policjant ma obowiązek:

- zapewnić bezpieczeństwo osobie doznającej przemocy domowej,
- przekazać informacje o interweniujących policjantach (stopień, imię i nazwisko oraz numer identyfikacyjny policjantów, nazwa i siedziba jednostki, w której pełnią służbę),
- wydać osobie stosującej przemoc nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- wydać zakaz zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- przekazać, na wniosek sądu lub prokuratury, dokumentację policyjną jako dowody w postępowaniu,
- uczestniczyć jako świadek w sprawie karnej, na wniosek sądu.

Prokurator w toku postępowania przygotowawczego ma prawo do:

- oddania podejrzanego pod dozór policji z zakazem kontaktowania się z pokrzywdzonym,
- oddania podejrzanego pod dozór policji, zamiast zastosowania tymczasowego aresztowania, pod warunkiem że oskarżony w wyznaczonym terminie opuści lokal zajmowany wspólnie z pokrzywdzonym oraz określi miejsce swojego pobytu,
- nakazania podejrzanemu opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że oskarżony ponownie popełni przestępstwo z użyciem przemocy wobec tej osoby, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa grozi.

Polskie prawo ściga osoby stosujące przemoc domową za:

- znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym

- lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny – art. 207 k.k.;
- uderzenie człowieka lub naruszenie jego nietykalności cielesnej w inny sposób – art. 217 k.k. (ściganie przestępstwa odbywa się z oskarżenia prywatnego);
 - pozbawienie człowieka wolności – art. 189 k.k.;
 - groźenie innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona – art. 190 k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego);
 - wzbudzanie u innej osoby uzasadnionego okolicznościami poczucia zagrożenia lub naruszenie jej prywatności poprzez uporczywe nękanie – art. 190a § 1 k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego);
 - stosowanie przemocy lub groźby bezprawnej w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia określonego stanu – art. 191 k.k.;
 - utrwalanie wizerunku nagiej osoby lub osoby w trakcie czynności seksualnej, przez użycie wobec niej przemocy, groźby bezprawnej lub podstępem, albo rozpowszechnienie wizerunku nagiej osoby lub w trakcie czynności seksualnej bez jej zgody – art. 191a k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego);
 - doprowadzenie innej osoby do obcowania płciowego przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem (zgwałcenie) oraz doprowadzenie w ten sam sposób innej osoby do poddania się innej czynności seksualnej lub wykonania takiej czynności – art. 197 k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego); UWAGA! Przestępstwo to popełnia również małżonek, który dopuszcza się zgwałcenia współmałżonka;
 - spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w postaci: pozbawienia człowieka wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia bądź innego ciężkiego kalectwa, ciężkiej choroby nieuleczalnej lub długotrwałej, choroby realnie zagrażającej życiu, trwałej choroby psychicznej, całkowitej lub znacznej trwałej niezdolności do pracy w zawodzie lub trwałego, istotnego zeszpecenia lub zniekształcenia ciała – art. 156 k.k.;
 - spowodowanie naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia, w wyniku którego pokrzywdzonym jest osoba najbliższa – art. 157 §§ 1 i 2 k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego);
 - uporczywe uchylanie się od wykonania ciążącego z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez niełożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to narażanie jej na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych (uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego) – art. 209 k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego, organu opieki społecznej lub innego właściwego organu);
 - kradzież lub kradzież z włamaniem na szkodę osoby najbliższej – art. 278 k.k. i art. 279 k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego);
 - niszczenie, uszkodzanie cudzej rzeczy lub czynienie jej niezdatną do użytku – art. 288 k.k. (ściganie na

- wniosek pokrzywdzonego);
- porzucenie wbrew obowiązкови troszczenia się o małoletniego poniżej lat 15 albo o osobę nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny – art. 210 k.k.;
 - uprowadzenie lub zatrzymanie małoletniego poniżej lat 15 albo osoby nieporadnej ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, wbrew woli osoby powołanej do opieki lub nadzoru – art. 211 k.k.;
 - obcowanie płciowe z małoletnim poniżej lat 15 lub dopuszczenie się wobec takiej osoby innej czynności seksualnej lub doprowadzenie jej do poddania się takim czynnościom albo do ich wykonania – art. 200 k.k.;
 - rozpijanie małoletniego przez dostarczanie mu napoju alkoholowego, ułatwianie jego spożycia lub nakłanianie go do spożycia takiego napoju – art. 208 k.k.

Masz też prawo do złożenia na policji lub w prokuraturze zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa przez osobę, która krzywdzi Ciebie i Twoją rodzinę.

PAMIĘTAJ!

Osoba stosująca przemoc domową, gdy czuje się bezkarna, prawdopodobnie nie zmieni się, będzie dalej stosowała przemoc, bez względu na składane obietnice. Następnym razem może być znacznie gorzej.

Jeżeli jednak zaufasz jej deklaracjom o zmianie zachowania wobec Ciebie i Twojego środowiska domowego i zechcesz się wycofać, pamiętaj, że złożone przez Ciebie dotychczas zeznania nie będą mogły być wykorzystane przez prawne instytucje działające po to, aby ci pomóc. Dlatego zanim podejmiesz taką decyzję, zastanów się i skonsultuj ją z psychologiem, terapeutą lub inną osobą pomagającą osobom doznającym przemocy domowej, np. w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, ośrodku interwencji kryzysowej.

PAMIĘTAJ!

Zatrzymanie przemocy domowej jest możliwe – możesz z nią walczyć i uzyskać pomoc dla siebie i swoich bliskich. Jak to możliwe? Zrób dwa kroki:

1. Krok pierwszy – zanotuj przebieg zdarzenia (pamięć bywa zawodna)

Kto Cię skrzywdził, imię i nazwisko:

Kim jest dla Ciebie osoba stosująca przemoc domową (podać kto: mąż, żona, partner, partnerka, ojciec, matka, brat, siostra, syn, córka, inne):

Kiedy to się stało (dzień, godzina, miejsce):

Na czym polegała przemoc (awantura, krzyk, lżenie, bicie, kopanie, rzucanie sprzętami, niszczenie sprzętów, bicie dzieci, groźby pobicia, wyrzucenie z domu, nękanie za pomocą internetu lub przy użyciu telefonu – podać jakie):

Kto widział przebieg zdarzenia:

Kto interweniował (podaj imię, nazwisko, adres):

Czy po raz pierwszy policja interweniuje w twoim domu w takiej sprawie*:

TAK

NIE

Jak często dochodzi do przemocy w twoim domu (raz w miesiącu, raz na tydzień, częściej):

Kiedy to się wydarzyło poprzednim razem:

Czy przemocy domowej towarzyszy picie alkoholu*:

TAK

NIE

Czy zawsze krzywdzi cię ta sama osoba*:

TAK

NIE

Czy osoba stosująca przemoc domową była już karana sędownie za czyn podobny*:

TAK

NIE

Czy wobec osoby stosującej przemoc domową sąd zastosował dozór kuratora sądowego*:

TAK

NIE

2. Krok drugi – do kogo możesz zwrócić się o pomoc

Czy kiedykolwiek korzystałeś(-aś) z pomocy instytucji lub organizacji obowiązanych do udzielania pomocy*:

TAK

NIE

Jeżeli „TAK”, to z pomocy jakich instytucji lub organizacji:

Jeżeli „NIE”, to poniżej podajemy ci nazwy instytucji i organizacji, z których pomocy możesz skorzystać i się do nich zwrócić:

Ośrodki pomocy społecznej – pomogą ci w sprawach socjalnych, bytowych i prawnych.

Powiatowe centra pomocy rodzinie – pomogą ci w zakresie prawnym, socjalnym, terapeutycznym lub udzielą informacji na temat instytucji lokalnie działających w tym zakresie w Twojej miejscowości.

Ośrodki interwencji kryzysowej – zapewnią schronienie tobie i twoim bliskim, gdy doznajesz przemocy domowej, udzielą ci pomocy i wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej, a także opracują plan pomocy.

Ośrodki wsparcia – zapewnią schronienie tobie i twoim bliskim, gdy doznajesz przemocy domowej, udzielą ci pomocy i wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej.

Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej – zapewnią bezpłatne schronienie tobie i twoim bliskim, gdy jesteś ofiarą przemocy domowej oraz udzielą ci specjalistycznej pomocy, w tym: pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, terapeutycznej i medycznej, oraz wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej, a także opracują plan pomocy.

Prokuratura, policja – możesz tam złożyć zawiadomienie o przestępstwie znęcania się popełnionym na Twoją szkodę lub na szkodę twoich bliskich i poprosić o udzielenie podstawowej informacji prawnej.

Sąd rodzinny i opiekuńczy – możesz tam złożyć pozew w sprawach rodzinnych lub wnioski dotyczący spraw opiekuńczych twoich dzieci.

Ochrona zdrowia – możesz tam uzyskać zaświadczenie lekarskie o doznanych obrażeniach, poprosić o pomoc lekarską, spytać o adresy specjalistycznych poradni lekarskich.

Komisje rozwiązywania problemów alkoholowych – jeżeli przemocy w twoim domu towarzyszy picie alkoholu, możesz zwrócić się do nich z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową

na leczenie odwykowe lub uzyskać inną pomoc związaną z nadużywaniem przez tę osobę alkoholu.

Na Twoim terenie funkcjonują lokalne placówki udzielające pomocy osobom doznającym przemocy domowej:

Lp.	Nazwa instytucji/organizacji	Adres instytucji/organizacji	Telefon	E-mail
1	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	05-320 Mrozy; ul. Armii Krajowej 12	25/7574715	gops@mrozy.pl

Możesz zadzwonić również pod następujące numery telefonów:

- **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”:** tel. **801 12 00 02** (płatny pierwszy impuls, linia czynna od poniedziałku do soboty w godzinach 8:00–22:00, w niedziele i święta w godzinach 8:00–16:00); tel. **(22) 666 28 50 – dyżur prawny** (linia płatna, czynna w poniedziałek i wtorek w godzinach 17:00–21:00); **poradnia e-mailowa:** niebieskalinia@niebieskalinia.info.
- **Policyjny Telefon Zaufania:** tel. **800 120 226** (linia bezpłatna przy połączeniu z telefonów stacjonarnych, czynna codziennie w godzinach 9:30–15:30; w godzinach 15:30–9:30 włączony jest automat).

WAŻNE

Na skutek wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” informacja dotycząca Twojej sytuacji zostanie przekazana do grupy diagnostyczno-pomocowej, która podejmie dalsze działania. Zawsze możesz wzywać policję na interwencję, poinformować prokuraturę oraz zwrócić się o pomoc do podmiotu/organizacji realizujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Możesz również poprosić dzielnicowego, aby przyszedł do Twojego domu i udzielił stosownej pomocy i niezbędnych informacji.

* Właściwe zaznaczyć.